

4. Свінцицька Н.Л. Вплив наукових досліджень викладача на формування сучасного лікаря / Н.Л. Свінцицька, О.О. Шерстюк, Т.Ф. Дейнега [та ін.] // Основні напрямки удосконалення підготовки медичних кадрів у сучасних умовах: навч.-наук. конф. з міжнар. уч., 26 березня 2015 р. – Полтава, 2015. – С. 213-214.

РОЛЬ НАСТАВНИЦТВА У ВИХОВАННІ ОСОБИСТОСТІ ЛІКАРЯ-ІНТЕРНА

Шиманська Я.В. Ліхачов В.К. Добровольська Л.М., Тарановська О.О. Макаров О.Г.

Українська медична стоматологічна академія

У статті проаналізовані три основні стратегії наставництва, які позитивно впливають на особистісні, освітні та професійні результати навчання лікарів-інтернів: загальне особисте благополуччя, кар'єрні рішення, задоволеність роботою та продуктивність праці.

Ключові слова: наставництво, оцінювання результатів виховання.

The article had analyzes three main mentoring strategies. It have a positive impact on personal, educational, and professional learning outcomes for interns: overall personal well-being, career decisions, job satisfaction, and productivity.

Key words: mentoring, evaluation of educational results.

Широко визнана важливість наставництва у вищих навчальних закладах України, особливо в галузі охорони здоров'я. Результати досліджень [1,2] показують, що ефективні програми наставництва позитивно впливають на особистісні, освітні та професійні результати навчання інтернів: загальне особисте благополуччя, кар'єрні рішення, задоволеність роботою та продуктивність праці.

Традиційно визначення наставництва зосереджувалось на:

- підтримці розвитку та навчання підопічних;
- довірчі відносини між наставником та вихованцем;
- створення комфортного навчального середовища для вихованців.

Однак визначення і концепції наставництва змінюються у світлі запровадження новітніх підходів до оцінювання його результатів. [2] Програмна оцінка має на меті візуалізувати підвищення рівня компетентності студентів протягом часу та в різних контекстах і характеризується інтеграцією формуючих та підсумкових функцій оцінювання. При оцінюванні використовуються цикли зворотного зв'язку та результатів навчання, спрямованих на керування індивідуальними навчальними процесами, а також на підтримку рішень щодо організації успішної освітньої роботи студентів. Наставники можуть залучати вихованців до рефлексивних діалогів, надавати консультації та підтримувати заходи зворотнього зв'язку. Таким чином, наставнику доручається тренінг учнів та стимулювання розвитку їхніх компетенцій.

Існує три переважні підходи до наставництва:

- підсилювальний підхід;
- переважно перевіряючий підхід;
- переважно «режисерський» підхід.

Розширення стратегії наставницького підходу

Підсилювальний підхід до наставництва має на меті розвинути спільне розуміння та домовленість зі студентами щодо напрямків їх навчання, подібних до роботи у партнерстві. Цей підхід характеризується рефлексивною стратегією розвитку інтернів, який означає, що всі відгуки, результати тестів та особисті проблеми доводяться до відома інтернів. [3,4]

З наставниками, які розширювали можливості, студенти були лідерами та були вмотивовані ставити власні цілі, вибирати стратегії для досягнення цих цілей та контролювати власну ефективність і розвиток. Їхні підопічні розкривали весь свій потенціал шляхом стимулювання розвитку навичок навчання протягом усього життя та підтримки індивідуальних навчальних траєкторій для розвитку власної професійної ідентичності.

Переважно перевіряючий підхід до наставництва виконує свою роль шляхом моніторингу та оцінки розвитку компетентності інтернів на основі стандартів успішності та виявлення проблем і слабких сторін у знаннях, навичках чи професійному розвитку. [4,7] Основний напрям роботи при цьому підході направлений на забезпечення умов для опанування інтернами необхідних стандартів успішності наприкінці навчання.

Контроль наставників цієї групи не мав причетності до особистого розвитку студентів. Швидше за все, наставники дотримувались стосункової дистанції у міжособистісних відносинах, вимагаючи від учнів нести повну відповідальність за своє навчання та розвиток.

Переважно «режисерський» підхід до наставництва. Наставники-керівники діють більш авторитарно і вказують учням, які кроки робити в навчанні і як вирішувати конкретні навчальні та життєві ситуації. Ці наставники мали особистий інтерес до своїх підопічних і зосереджувались на їх підготовці до «суворої реальності» трудового життя лікаря, обрамленої їхнім особистим досвідом роботи в клінічних умовах та їхніми особистими переконаннями щодо того, яким має бути хороший лікар.

Ці наставники відчувають відповідальність за успішність студентів та чітко враховують свою стратегічну поведінку в контексті результатів роботи вихованця на робочому місці.

Переживання ролей конфліктів

Підсилювальний підхід та переважно перевіряючий підхід до наставництва поєднує ролі оцінювача та тренера як додаткову цінність для розвитку учня, чому сприяє система зворотного зв'язку та оцінювання при виконанні обох ролей. [5] Незважаючи на різні підходи, оцінка успішності в опануванні спеціальності повинна бути включена в процес коучингу, оскільки робота наставника передбачає регулярні бесіди зі студентом із зворотним зв'язком, огляд попередніх результатів навчання та визначення дій, спрямованих на подолання розриву між поточним рівнем підготовки вихованця та кінцевими цілями навчання.

Загалом, наставники, що дотримуються підсилювального та переважно перевіряючого підходів до наставництва, почувались впевнено у оцінюванні успішності інтернів на основі сукупних результатів поточного оцінювання.

Рольові конфлікти частіше зазнають наставники з переважно «режисерським» підходом. [6,7] Ці наставники вважають, що роль оцінювача в цілому є непридатною для успішного виховання, оскільки надання рекомендацій вихованцю щодо оцінки його діяльності є порушенням завдання вихователя як тренера та створює дистанцію у відносинах між наставником і вихованцем.

Крім того, стандарти роботи наставників з переважно «режисерським» підходом не завжди відповідають стандартам ефективності, передбаченим системою оцінювання. Натомість вони мають тверді індивідуальні переконання щодо того, як треба виховувати учнів. Вони спираються на власний досвід і вважають за краще судити на основі прямих спостережень.

Наставники з переважно перевіряючим підходом переживають, що негативні поради можуть негативно вплинути на розвиток інтерна та його подальшу кар'єру. Почуття відповідальності цих наставників та зацікавленість у професійному розвитку студентів знаходять своє відображення у специфічній поведінці оцінювання, наприклад, у неможливості розголошувати особисту інформацію щодо вихованця.

Концептуалізація та втілення ролі наставників знайшли своє відображення у трьох переважаючих наставницьких підходах, кожен із яких характеризується перевагою певних стратегій наставника, фокусом наставництва, сприйняттям зворотного зв'язку, системою оцінки та рівнем активності у стосунках між наставниками та підопічаними.

Прийнятий наставницький підхід був пов'язаний з професійним досвідом та попередньою роботою вихователя. Концепції наставників відповідали поточним вимогам сучасних умов.

Наслідки для практики та майбутніх досліджень

Наші висновки щодо концептуалізації та реалізації ролі наставника та досвід конфліктів ролей дають важливу інформацію, яка може бути використана для оптимізації підготовки та коучингу інтернів. Вдосконалення професійних якостей наставників повинне зосереджуватись не лише на ключових принципах, що лежать в основі навчання та підсумкового оцінювання, але також на професійному досвіді наставників. За допомогою розширення можливостей наставництва можна розвивати культуру навчання, в якій оцінка інтегрується у навчальний процес.

Список використаної літератури

1. О. М. Августан, Д. А. Сергеев, С. А. Марданов // Современные проблемы науки и образования. – 2017. – № 4.
2. Морозова М. Е. Наставничество как процесс формирования личности молодого специалиста. / М. Е. Морозова / Научный вестник УМО «Экономика та управління». - К., 2016. – Вип. 1
3. Морозова М. Е. Управление персоналом как стратегическая функция конкурентоспособности высшего учебного заведения/ М. Е. Морозова / Проблемы освіти: наук-медод. зб. /Институт інноваційних технологій і змісту освіти МОН України. – К., 2015. – Вип. 82. – С. 52-57.
4. Радченко В. В. Менторство в системі післядипломної освіти лікаря / Радченко В. В. / Медична освіта. – 2019 – Вип. 1. - ст. 116-120 DOI 10.11603/me.2414-5998.2019.1.10094
5. Тонгуш В. В. Наставничество как один из методов обучения и развития персонала / В. В. Тонгуш, У. Ю. Рошкетаяева // Международный научный журнал "Инновационная наука". – 2017. – № 4, ч. 2.
6. Цибизова Т. Ю. "Менторство" как элемент методики работы преподавателя в системе высшего профессионального образования / Т. Ю. Цибизова, . Морозова М. Е. Управление персоналом как стратегическая функция конкурентоспособности высшего учебного заведения/ М. Е. Морозова / Проблемы освіти: наук-медод. зб. /Институт інноваційних технологій і змісту освіти МОН України. – К., 2015. – Вип. 82. – С. 52-57.
7. Шиманська Я.В. Коучинг у системі медичної післядипломної освіти / Я.В. Шиманська, В.К. Ліхачов, Л.М. Добровольська [та ін.]// Матеріали Всеукраїнської навчально-наукової конференції з міжнародною участю «Сучасна медична освіта: методологія, теорія, практика»(Полтава 19 березня 2020року). – Полтава 2020.- С.263-266.

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНОЇ АДАПТАЦІЇ ІНДІЙСЬКИХ СТУДЕНТІВ

Юфименко В.Г.

Українська медична стоматологічна академія

Розглядаються форми й умови ефективного адаптації іноземних студентів до життя й навчання в Україні, описано особливості соціально-культурної адаптації індійських студентів.

Ключові слова: соціально-культурна адаптація, іноземні студенти, індійські студенти, Індія, вища медична освіта, Україна.

The tasks of forms and conditions of effective adaptation of foreign students to life and study in Ukraine are considered, features of social and cultural adaptation of Indian students are described.

Key words: socio-cultural adaptation, foreign students, Indian students, India, higher medical education, Ukraine.

Актуальність проблеми соціальної адаптації іноземних студентів в Україні зумовлена зростаючими масштабами міжнародної освітньої міграції. Адаптація іноземних студентів до ситуації навчання й проживання, зумовлена збільшенням потреби в подоланні географічних кордонів для надання освітніх послуг, стала нині важливим, але розв'язаним питанням, яке стримує інтернаціоналізацію сучасної вищої освіти в Україні. Тим часом, потреба в підготовці конкурентоспроможних іноземних фахівців, які розуміють і приймають українську специфіку, – одна з важливих умов сучасного економічного розвитку України. Тому розв'язання проблеми адаптації іноземних студентів до умов навчання й проживання в Україні є на сьогодні не тільки гостро актуальним, а й стратегічно важливим для успішного просування України на світовому ринку освітніх послуг.

Мета дослідження – розглянути форми й умови ефективного адаптації іноземних студентів до життя й